

Studiedag Water in Twello

Een VVD-dijk is heus of zwakker dan een

— Gert van Wijland

Moeten politieke partijen zich massaal storten op de waterschapsverkiezingen, nu het personenstelsel deels wordt afgeschaft ten faveure van een lijststelsel? Of moeten ze zich juist afzijdig houden om de functionele democratie niet teveel te belasten met politiek uit de algemene democratie. Twee stellingen die aan de orde kwamen op de studiedag Water zoals die recentelijk in Twello werd georganiseerd.

— De dag was een initiatief van de gezamenlijke PvdA-Statensfracties uit Gelderland en Overijssel. Niet alleen partijleden, maar vooral ook lokale bestuurders waren aanwezig. Zij luisterden naar een inleiding van de Leidse hoogleraar bestuurskunde Toonen en naar een betoog van PvdA-kamerlid Boelhouwer. Beiden zijn betrokken bij het waterbeleid: Toonen is onder meer lid van de Adviescommissie Water, Boelhouwer is woordvoerder Water van zijn partij.

— De hoogleraar betoogde met klem dat de politieke partijen zich buiten het krijt van de waterschapsverkiezingen moeten houden. “Het gaat om een functionele overheid, die via een stembusgang wordt gelegitimeerd. Het gaat om een uitvoerende macht. Die hoort niet te worden belast met partijpolitieke afwegingen uit de algemene democratie.” Maar de algemene democratie bepaalt toch sowieso al het waterbeleid? “Ja de kaders worden natuurlijk gezet in Den Haag en in de provincie. Daar ligt ook de uiteindelijke toetsing, maar hoe het beleid in de praktijk wordt

ingevuld is een zaak van de waterschappen en die moeten a-politiek hun taak kunnen uitvoeren”, aldus Toonen. “Een VVD-dijk is heus niet sterker of zwakker dan een PvdA-dijk”. Belangrijker vraag is of die dijk er onder hetzij PvdA hetzij VVD-bestuur wel zou zijn gekomen. Toonen is er niet gerust op. “Aanleg en onderhoud van dijken en gemalen mogen geen onderdeel van politieke afweging worden. Water is te belangrijk om onder te brengen in de algemene democratie. Daar gaat het alleen maar over de hoogte van de tarieven.” Voor je het weet wordt de dijk uitgeruild tegen de bouw van een nieuwe school, aldus de hoogleraar.

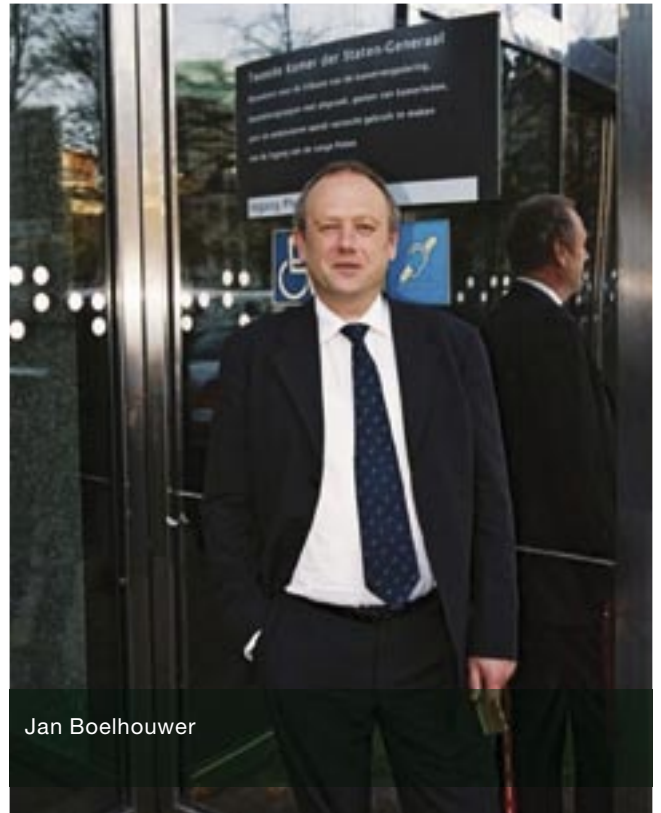
— Politicus Boelhouwer zag het anders en toonde zich niet geheel onverwacht voorstander van het opzetten van partijlijsten voor de waterschapsverkiezingen van 2008. Hij noemde het huidige stelsel “een stolsel van de genen” en de waterschappen “het best bewaarde geheim van Nederland”. De burger heeft in Boelhouters optiek geen benul van wat zich afspeelt in deze bestuurslaag. Welke afwegingen worden er gemaakt, hoe is de werkwijze en waar leidt het beleid toe: wie zal het zeggen? “De waterschappen gaan hun eigen Goddelijke gang”.

— Voor de politicus staat het vast dat het water juist wel een plaats moet hebben binnen de algemene partijpolitiek. “Bij elke beslissing over de inrichting van Nederland is water betrokken. Dat verdient een eigen plek in de afwegingen. Wel of niet bouwen in de uiterwaarden? Dat is een politieke vraag die de partijen moeten beantwoorden”. Groot nadeel

van de huidige voorstellen om tot een lijststelsel te komen is volgens zowel Toonen als Boelhouwer de vraag wie de ingezetene zal moeten vertegenwoordigen. Wie is de ingezetene precies, waar liggen zijn belangen? Voor de andere categorieën is het duidelijk: de boeren hebben gezamenlijk belang bij een laag peil, de natuurbeheerders willen juist een hoge waterstand. Het is niet altijd makkelijk te rijmen voor de waterschappen, maar de eisen liggen duidelijk. Wat de burger precies wil is minder makkelijk aan te geven.

— Reden voor Boelhouwer om de partijen het mandaat te geven de burger te vertegenwoordigen in de waterschappen. “Dan legt de gekozen bestuurder tenminste aan de partij verantwoording af”. Toonen daarentegen ziet geen draagvlak voor een partijpolitieke afvaardiging. “Laat de consumentenbond en andere organisaties de handschoen maar opnemen. Die hebben veel meer draagvlak”. Belangrijke reden waarom Toonen fel tegenstander is van partijpolitiek binnen het water ligt in het buitenland. Je hebt twee soorten landen: degenen waar het water als common good in aparte instituties is ondergebracht. Daar mag het waterbeheer wat kosten. In de andere landen liggen de tarieven mogelijk lager, maar vindt ramp na ramp plaats. “De Amerikaanse afweging tussen geld en veiligheid leverde New Orleans niet de dijken op die het verdiende, maar de dijken die het bezat”.

niet sterker PvdA-dijk

Jan Boelhouwer

— Het tweede deel van de studiedag Water in Twello ging over de vraag hoe gemeenten met de Kader Richtlijn Water moeten omgaan. Voor veel gemeenten is het nog onduidelijk wat er aan maatregelen genomen moeten worden en wat Brussel nu precies van hen verlangt. De aanwezigen konden stemmen over welke waterzaken prioriteit dienen te hebben bij het implementeren van de richtlijn.

— Bovenaan de lijst zetten zij met een ruime meerderheid van stemmen het betrekken van de burger bij het waterbeleid. De kosten en inspanningen die de invoering van de Kader Richtlijn Water vergt, vragen nu eenmaal om een breed draagvlak onder de bevolking. Zonder de betrokkenheid van de inwoners zal geen gemeente erin slagen de richtlijn succesvol te implementeren.

— De veertien stellingen varieerden van het aanpakken van het lozen van afvalwater in het buitengebied tot het vaststellen van ecologische doelen en het instellen van bufferzones als externe werking van de natuurrichtlijn.

Hieronder de top zes van de als belangrijkste bestempelde gemeentelijke beleidspunten:

- 1 Participatie van de burger, het kweken van waterbewustzijn en risico-beleving.
- 2 Het integraal uitwerken van doelen tot maatregelen, waarbij onderlinge afstemming van de plannen en maatregelen verzekerd moet zijn.
- 3 Het afkoppelen van dakgoten
- 4 Het saneren van riool overstort.
Toelichting: Dit zou eigenlijk al begin dit jaar moeten zijn gebeurd, maar nog lang niet alle overstorten zijn verdwenen. Sancties hierop zijn echter niet aan de orde. Vandaar dit punt: onder de Europese Richtlijn zal het niet halen van de opgelegde doelen niet langer onbestraft blijven.
- 5 Reserveren van ruimtelijke claims- natuurvriendelijke oevers
- 6 Uitbreiding en herstellen van watersystemen.

Theo Toonen